

Mener han at se sin Fordel ved at søge at erhverve Jord fra Præstegaardens Tilliggende, staar dette ham frit for; der er for dette Tilfælde kun Grund til at fremhæve, at det ved Erhvervelse af Jord til Husmandslodder fra Præstegaarden bør undgaaes, at der paalægges Parcellen en fast aarlig Kornafgift, hvad nu almindeligvis sker ved Salg af Præstegaardsjorder; men dette kan formentlig ved Smødekommenhed fra Administrationen let undgaaes.

Det er, som meddelt, ved de fra Sogneraadene indhentede Oplysninger godtgjort, at der som Regel ikke kan antages at være Bansteligheder forbundne med at tilvejebringe Jord til Husmandslodder. Ved at give Anvisning paa eller særlig lette Afgangen til i dette Djemed at ty til visse større Jordbrug, vilde man derhos let fremme en kolonivis Oprettelse af Husmandsbrug, hvad der ligger uden for det tilfattede Djemed, ligesom det vilde have til Følge, at der vilde blive oprettet et uforholdsmæssig stort Antal Husmandsbrug i de enkelte Kommuner, hvor deslige større Jordbrug vare beliggende, hvilket ogsaa under Hensyn til den foreslaaede Begrænsning for det Omfang, i hvilket Flertallets Plan skal virke, maatte anses for uheldigt.

Til § 8.

Flertallet har gennem det ovenfor i Bemærkningerne til § 2 aftrykte Udkast til Instruks for Kommissionerne for de enkelte Amtsrådsfredse antydet, hvorledes man har tænkt sig de nærmere Regler for disse Kommissioners Virksomhed. Paa dette Sted skal kun kortelig berøres, hvorledes man har tænkt sig Forretningsgangen. Hvert Aar inden den 1ste Juni tilstiller Kommissionen samtlige Amtsrådsfredsens Sogneraad et Antal Ansøgningsblanketter samt Eksemplarer af en trykt Vejledning, hvori der gøres Rede for de Betingelser, under hvilke Landarbejdere i Henshold til Planens Bestemmelser have Udgang til at komme i Besiddelse af Jord. Saa snart Sogneraadet har modtaget denne Vejledning, bringer det den snarest til almindelig Kundskab ved Læsning til Kirkestævne eller paa anden efter Egnens Skik og Brug brugelig Maade. Eksemplarer af Vejledningen skulle derhos kunne erholdes udeleverede hos et af Sogneraadets Medlemmer. Ansøgningerne om at komme i Betragtning, hvortil Blanketter udeleveres, skulle derefter inden den 1ste Juli indsendes til Sogneraadet, med hvis Erklæring de inden den 15de s. M. fremsendes til Kommissionens Formand, ledsagede af de fornødne Oplysninger og Bevisligheder. Kommissionens Formand gennemgaar rent foreløbig Ansøgningerne og udflyder de Andragere, som utvivlsomt ikke tilfredsstillende Betingelserne. Han skal dernæst snarest mulig til Landbrugsministeriet indberette, hvor mange kvalificerede Andragere der efter det foreløbige Skøn findes i Amtsrådsfredsen. Paa Grundlag af de saaledes fra de forskellige Amtskommissioner modtagne Indberetninger beregner Ministeriet derpaa efter Antallet af Ansøgere inden for de enkelte Amtsrådsfredse, hvorledes den Sum, der i Henshold til Planens § 16 i det paagældende Finansaar kan ublaanes af Statskassen i det omspurgte Djemed, vil være at fordele mellem Amtsrådsfredsene, og giver derefter hver enkelt Amtskommission Underretning om, hvor stor en Laanesum samme kan disponere over. Saa snart Kommissionen har modtaget Meddelelse om Udfaldet af Fordelingen, foretager den det endelige Valg af de Andragere, der i det paagældende Aar skulle komme i Betragtning. Dette Valg skal være foretaget saa betids, at samtlige bevilgede Andragere inden den 15de Oktober kunne blive sendte til Kreditforeningens Repræsentant, for at han skal foretage det videre fornødne.

Det er i § 5 udtalt, at de Huslodder, som omhandles i Planen, skulle have en Størrelse af 3 à 4 Tdr. Land Middeljord, eller hvad dertil svarer. I denne Paragraf har man anset det for rigtigt tillige at sætte en Grænse for den Sum, en saadan Lod med Hus, Besætning og Inventarium m. v. maatte komme til at staa Landarbejderne i. Det er selvfølgelig ikke Meningen, at Landarbejderen skal kunne erhverve en hvilken som helst Lod paa 3 à 4 Tdr. Land Middeljord uden Hensyn til Prisen. Betales en saadan Lod med en Pris, der er højere end den almindelige, vil det gaa ud over Landarbejderen, der kommer til at forrente og afdrage en større Kapital end nødvendigt. Den Maksimumsgrænse, som man har anset det for rettest at fastsætte, er 4,000 Kr. Dette stemmer omtrent med de Opgivelser om Gennemsnitsværdien af et Selvejerhus med Jordtilliggende af 3 Tdr. Land Middeljord i Aarene 1881—88, der findes i 2den Del af Prof. Falbe-Hansens Værk: „Stavnsbaandsløsningen og Landboreformerne“, hvor Gennemsnitsprisen paa et saadant Hus i Aarene 1881—88 paa Øerne — uden for Kjøbenhavns og Bornholms Amter, hvor særlige Forhold gøre sig gældende — er anslaaet saaledes: